

**PRAVNO VARSTVO
SLOVENSKE MANJŠINE V
REPUBLIKI AVSTRIJI**

Pravica in dolžnost slovenske države varovati interese slovenskih manjšin v sosednjih državah

- Pravica varstva interesov slovenske manjšine v Republiki Avstriji izhaja iz pravnega dejstva, da je Republika Slovenija pravna naslednica SFRJ, ki je podpisala Državno pogodbo o ponovni vzpostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije-T pa vsebuje tudi 7. člen o varstvu slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem **in Štajerskem**.
- Že **Badinterjeva arbitražna komisija** je zavzela stališče o razpadu Jugoslavije in pravnem nasledstvu na njenem ozemlju nastalih držav. Tudi iz Pogodbe o sukcesiji, ki so jo podpisale države, nastale na ozemlju razpadle SFRJ (zadnja jo je ratificirala Hrvaška leta 2004), jasno izhaja, da so te države pravne naslednice bivše SFRJ.

Pravica Slovenije

- Po določbi 3. člena Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije iz leta 1991 je naša država vstopila v vse mednarodne pogodbe, ki jih je sklenila SFRJ in se nanjo nanašajo ter kot obliko vstopa v pogodbo predvidela notifikacijo takega vstopa. Mednarodna skupnost je tako obliko vstopa sprejela.
- **Slovenija pa še vedno ni notificirala vstopa v Državno pogodbo o Avstriji.**

Dolžnost Slovenije skrbeti za pravice slovenskih narodnostnih manjšin v sosednjih državah

- Ta dolžnost izhaja zlasti iz določbe 5. člena Ustave RS, ki med drugim tudi določa, da **država skrbi za avtohtone narodne manjšine v sosednjih državah.**
- **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o narodnih skupnostih (del določb tega zakona je ustavne narave),** ki je sedaj v postopku v avstrijskem parlamentu, **bi moral** glede na določbo, da o notifikaciji vstopa v mednarodno pogodbo po 82. členu Zakona o zunanjih zadevah odloča parlament, **obravnavati Državni zbor RS in o njem zavzeti stališče.** To zahteva tudi vsebina predlaganega zakona. Odnos do te vsebine se nikakor ne nanaša na izvajanje zunanje politike, temveč na njeno oblikovanje.

Osnutek zveznega zakona o spremembah zakona o narodnih skupnostih.

- 1. Osnutek je bil sprejet tudi na podlagi Memoranduma o dvojezičnih “topografskih napisih”, uradnem jeziku in ukrepih za sodelovanje s slovensko govorečo narodno skupnostjo, ki so jo 26. aprila 2011 podpisali tudi predstavniki vseh treh organizacij slovenske narodnostne manjšine v Republiki Avstriji. Tako je ustvarjen vtis, da se slovenska manjšina s predvidenimi spremembami strinja, kar je vplivalo tudi na predstavnike Republike Slovenije. **Po nekaterih podatkih je bilo vzdušje ob podpisu podobno vzdušju ultimata !**

- 2. **Vendar osnutek zakona vsebuje tudi določbe ustavnega ranga** (tč.6, s katero se spreminjajo določbe 1 do 3 odstavka § 12 zveznega zakona o narodnih skupnostih, tč. 8, s katero se spreminja prvi odstavek § 13, tč. 12, s katero se dodaja § 22 a in ki priloge 1. in 2. zakona, v katerih so taksativno naštetih kraji z topografskimi napisi v obeh jezikih in občinski upravni organi in občinski uradi ter policijski inšpektorati, pri katerih morajo organi zagotoviti tudi uporabo slovenskega kot uradnega jezika, ter tč. 14, po kateri stopijo vse spremenjene in dopolnjene določbe v veljavo s potekom dneva objave.
- 3. Opredelitev nekaterih najpomembnejših določb kot določb ustavnega ranga seveda **izključuje možnost presoje teh določb s strani Avstrijskega ustavnega sodišča**, ki je v zadnjih 10 letih slovenski manjšini edino nudilo pravno varstvo. **Zloraba oblike?** (o take vrste zlorabi je svoj čas pisal ugledni predsednik Avstrijskega ustavnega sodišča dr. Adamovich).

ALI ZAKON NIŽA NIVO PRAVNEGA VARSTVA

- 1. Poleg sporne oblike zakona, ki v pogledu najpomembnejših določb izključuje ustavno sodno kontrolo in obenem vsebuje določbe, ki ne morejo biti ustavnega ranga (taksativno naštevanje krajev !) nekateri tudi trdijo, da zakon (naštejemo naj le najpomembnejše očitke) niža nivo varstva, ki ga je slovenski manjšini v pravni obliki nudilo Avstrijsko ustavno sodišče:
- a. kriterij za namestitev topografskih napisov v slovenščini naj bi bilo 17,50 % prebivalcev slovenske narodnosti v določenem kraju, po kriterijih ustavnega sodišča zadošča 10% prebivalcev slovenske narodnosti;

- b. tudi število krajev, v katerih naj bi uradna oblastva poslovala tudi v slovenskem jeziku, bo po novem zakonu manjše kot je sedaj;
- c. tako memorandum kot zakon sploh ne omenjata pripadnikov slovenske manjšine na Štajerskem, kar je v direktnem nasprotju s 7. členom Državne pogodbe o Avstriji.
- d. osnutek zakona tudi ne govori o financiranju slovenskih institucij (šol, kulturnih ustanov in dr.), čeprav je tudi materialno financiranje institucij del vsebine 7. člena Državne pogodbe o Avstriji.

- 2. Kolikor očitki o nižjem nivoju varstva pravic slovenske narodnostne manjšine v osnutka zakona držijo, gre za kršitev 7. člena Državne pogodbe o Avstriji. Ustavno sodišče Republike Avstrije je v zadnjih 10 letih oblikovalo stališča o uporabi 7. člena Državne pogodbe. **Raven varstva, ki ga je to sodišču nudilo slovenski manjšini, predstavlja ustavno sodno interpretacijo obveznosti Avstrije do slovenske narodnostne manjšine, vsako nižanje takega varstva pa predstavlja kršitev 7. člena Državne pogodbe.**